

מ- "כל בדיחות אשכול" ל- "כל בדיחות נאצר": העם כתבנית נוף בדיחותיו אלון גן*

תקציר

בין 1965 – ל- 1967, עברה החברה הישראלית טלטלה עצומה: מבירא עמיקתה של מיתון כלכלי וחרדת ההמתנה לאיגרא רמא של אופוריה ושיכרון מנצחים בעקבות מלחמת ששת הימים. הומור יכול לשמש מעין "נייר לקמוס" דרכו ניתן לעמוד על מצב הרוח הלאומי. מאמר זה מבקש לאפיין, הן את אוירת הנכאים של תקופת המיתון והן את אוירת האופוריה שלאחר מלחמת ששת הימים, דרך ההומור שנוצר בשני שלבי קיצון אלה. במובן מסוים, ההומור, הוא מעין "סוכן כפול": הוא גם "משקף מציאות" וגם "מייצר מציאות". מאמר זה, עוסק בניתוח ספרוני הבדיחות שיצאו בתקופת המיתון ולאחר הנצחון במלחמת ששת הימים, מתוך ניסיון לעמוד על המינון שנוצר בשנים אלה: בין היות ההומור מעין מראה המשקפת את רוח התקופה, לבין היות ההומור מייצר סדר יום ציבורי שתחילתו בדה-לגיטימציה לראש הממשלה ושר הביטחון – לוי אשכול והמשכו ב מיתולוגיזציה של אלופי הניצחון בכלל ומשה דיין בפרט ובעיקר.